

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

Ședință comună a sinoadelor mitropolitane ale Mitropoliilor Ardealului și Banatului

Joi, 7 februarie 1974, la reședința mitropolitană din Sibiu a avut loc o ședință comună a sinoadelor mitropolitane ale mitropoliilor Ardealului și Banatului, la care au participat: I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin al Ardealului, I. P. S. Mitropolit Nicolae Corneanu al Banatului, I. P. S. Arhiepiscop Teofil Herineanu al Vadului, Feleacului și Clujului, P. S. Episcop Visarion Aștileanu al Aradului, P. S. Episcop Vasile Coman al Oradiei, P. S. Emilian Rășinăreanu, Episcop-vicar la Arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu și P. S. Iustinian Maramureșanul, Episcop-vicar la Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. Secretar al ședinței a fost C. diacon Gh. Papuc, consilier cultural la Arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu.

Pe ordinea de zi a ședinței au figurat probleme comune Eparhiilor care fac parte din Mitropoliile Ardealului și Banatului.

S-au discutat astfel unele aspecte legate de Seminarul teologic special de la Curtea de Argeș, care pregătește candidați pentru parohii mai mici din Eparhiile transilvane.

S-a făcut de asemenea o scurtă dăre de seamă asupra activității Institutului Teologic

Universitar din Sibiu, care își recrutează candidații din Arhiepiscopiile Sibiului, Timișoarei și Clujului și Episcopiile Aradului și Oradiei.

Membrii sinoadelor mitropolitane ale Mitropoliilor Ardealului și Banatului:

Rîndul de jos, de la stînga la dreapta: P. S. Episcop Visarion al Aradului, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și I. P. S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului.

Rîndul de sus: P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanu, P. S. Episcop Vasile al Oradiei și P. S. Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul.

A ieșit în lumină atenția care se acordă formării cât mai corespunzătoare a studenților teologi, potrivit actualelor cerințe din parohii, iar Înălții Ierarhi au făcut recomandări pentru o mai rodnică lucrare a Institutului în viitor.

Conducerile celor cinci Eparhii fac totodată scurte expuneri privitoare la mijloacele folosite în anul 1973 în lucrarea preoților și în formarea religios-morală și cetățenească a credincioșilor, pentru cultivarea dragostei lor față de Biserica moșilor și strămoșilor noștri, față de Patria noastră dragă.

În atenția celor două sinoades mitropolitane au fost și alte probleme comune legate de lucrarea noastră bisericească.

Asupra fiecărui punct de pe ordinea de zi au luat cuvîntul toți Ierarhii, membri ai sinoadelor mitropolitane ale Mitropoliilor Ardealului și Banatului.

În concluziile finale, s-au apreciat ca foarte potrivite schimburile de experiență care se fac în cadrul ședințelor comune ale celor două sinoades mitropolitane mai sus arătate.

Credința noastră

48. Între bine și rău

Viața noastră creștină își are ținta și izvorul în Iisus Hristos. Ca Dumnezeu-om, Iisus Hristos intrupează desăvîrșirea dumnezeiească în persoana și viața Lui divin-umană. Noi trebuie deci să ne străduim a pași pe urmele lui Hristos, să ne îndreptăm spre ținta desăvîrșirii lui Hristos. Desigur niciodată nu vom ajunge la înălțimea acestei desăvîrșiri. Ea însă ne cheamă să nu stăm pe loc, ci să ducem „lupta cea bună” fără răgaz, să ne dăm seama că sîntem departe de țintă și că trebuie să ne angajăm toate forțele ca să urcăm mereu pe treptele ce ne înalță tot mai aproape de Hristos. Sfîntul Ioan Scărarul a prezentat sub chipul „scării” urcușul nostru — prin lupta împotriva răului și de creștere în virtute — spre desăvîrșirea dumnezeiască, descoperită nouă în Iisus Hristos. Așadar, acest urcuș nu este ușor. Căci viața noastră e neconținută luptă între bine și rău, între virtute și păcat. Această luptă ne urmărește pînă în cea din urmă clipă a vieții noastre. Nimenea dintre noi nu este scutit de această frământare, de această luptă. Cîte chemări înalte, dumnezeiești nu ne pătrund în suflet și ne fac să săvîrșim fapte bune, plăcute și lui Dumnezeu și oamenilor! Totodată, cîte ispite dinăuntru și dinăfară, de la suflet, de la trup, de la unii semenii ai noștri, de „la cel rău” (diavolul) nu încearcă să ne atragă spre fărădelege, spre răutate, spre ură și vrăjmășie! De aceea noi înșine trebuie să ne mobilizăm toate forțele și, cu hotărîre, cu stăruință, să înlăturăm mereu ispitele și răutatea și să săvîrșim binele. Întru aceasta sîntem încurajați de pilda Sfînților, de pilda și îndemnul bun al semenilor noștri, al Bisericii, al societății. Dar mai întii alergăm la Iisus Hristos-Domnul și Min-

tutorul nostru. El nu este numai modelul sau ținta desăvîrșirii spre care tindem. El este în noi, cu harul Său, ne purifică de răutate și ne dă puterea dumnezeiască de a merge pe urmele Lui, de a viețui după asemănarea Lui.

Avînd în vedere lupta aceasta de perfecționare morală vom prezenta pe scurt unele virtuți, dar și unele păcate, unele patimi. Acum ne vom referi la virtutea iubirii și la patima urii (vrăjmășiei).

Nu e destul să faci din cînd în cînd un bine, ci trebuie să te străduiești ca fapta bună să devină ceva obișnuit, să o faci cu ușurință și întotdeauna. Așa se ajunge la virtute, prin care te asemeni cu Iisus Hristos. Dacă uneori cazi în păcat, trebuie să fii cu băgare de seamă, să te căiești și să te îndrepti. Cel ce săvîrșește des fapta cea rea, acela ajunge la viciu sau patimă și devine rob al patimei. Spre exemplu beția. Precum se știe îndreptarea celui pătimăș e foarte grea. Totuși — prin harul lui Hristos, prin ajutorul Bisericii și al semenilor — și cel pătimăș poate să se elibereze din robia păcatului și să pășească pe calea virtuții. În privința aceasta sînt atîtea exemple din Noul Testament, căci Iisus Hristos e păstorul cel bun, care caută să aducă la staul oia cea pierdută. El a venit pentru cei păcătoși, pentru fiul risipitor, care s-a întors cu pocăință la casa părintească. De aceea este mare bucurie în cer și pe pămînt cînd cineva se îndreaptă și începe o viață nouă, de bunătate și de sfințenie. Brațele părintești ale Tatălui cresc sînt mereu deschise în Casa Lui cea sfîntă (Biserica) pentru îndreptarea prin căință adîncă a celui ce a păcătuit. Aceasta se

(Continuare în pag. 2)

Învierea Domnului

Adevărul Învierii Domnului nostru Iisus Hristos stă în centrul învățaturii de credință ortodoxă și totodată este garanția învierii noastre spre viață veșnică. „Căci dacă credem că Iisus a murit și a înviat, așa și Dumnezeu pe cei adormiți îi va aduce împreună cu El” (I Tes. 4, 14) și „prin puterea lui Dumnezeu vom fi vii împreună cu Hristos” (II Cor. 13, 4).

Învierea este temei de nezdruincabilă credință, de mîngietoare nădejde și de cea mai caldă și neîmpuținată iubire către Dumnezeu și semenii; ea, cea mai mare minune, este izvor nesecat de curate bucurii, de sprijin neclătinat în orice rea încercare, de îmbărbătare spre tot lucrul bun și frumos, plăcut lui Dumnezeu și tuturor celor buni, de luminată și înălțătoare desfătare sufletească în fața tainei dumnezeiești, semn al biruinței binelui asupra răului, al luminii asupra întunericului și al vieții asupra morții. De aceea faptul învierii se oglindește într-un chip sau altul în toate slujbele bisericești și se sărbătorește în toate Dumnicile, care sînt astfel toate Paști mai mici, culminînd în ziua cea mare a Paștilor, „praznicelor praznic și sărbătoare sărbătorilor” (din canonul Paștilor).

Sfînta Scriptură mărturisește cu desăvîrșită claritate adevărul Învierii Domnului (Matei cap. 28; Marcu cap. 16; Luca cap. 24; Ioan cap. 20—21; F. Ap. 2, 22—32; 3, 12—15; 10, 37—43; 13, 26—37; 26, 22—23; Rom. 1, 3—4; 4, 24—25; 10, 6—9; I Cor. cap. 15; II Cor. 13, 4; Col. 1, 18; I Petr. 1, 21 și alte locuri), arătîndu-se că profețiile mesianice din Vechiul Testament ca și acelea pe care însuși Mîntuitorul le-a făcut cu privire la învierea Sa din morți a treia zi s-au împlinit toate și întocmai. Căci Dumnezeu adevărat fiind, deși totodată om adevărat dar fără păcat, același

(Continuare în pag. 2)

48. Între bine și rău

(Urmare din pag. 1)

împlinește îndeosebi prin Sf. Taină a Spovedaniei, care ne curăță de păcate și ne îndreptă pe calea faptelor bune, pe calea virtuții. Căci nu-i destul să zici „Doamne, Doamne“, să vorbești despre Dumnezeu, despre Iisus Hristos și despre felul cum trebuie să viețuim, ci trebuie să adaugi la cuvinte și fapte. Cuvântul să devină faptă și prin faptă cuvântul însuși va primi mai multă putere, căci cuvântul este întărit de faptă. „Să nu iubim cu cuvântul, zice Sf. Apostol Ioan, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul“ (I Ioan 3, 18).

Din toate acestea cunoaștem marea iubire, nemărginită iubire a lui Dumnezeu față de noi, fiii Lui, care purtăm în noi chipul lui Hristos, Fiul Tatălui, întru care avem mîntuirea. Căci iubirea este „cea mai mare“ dintre toate virtuțile. „Dumnezeu este iubire“. Omul, fiind chip al lui Dumnezeu și chemat să ajungă la asemănarea cu Dumnezeu, este și el iubire. Esența omului este iubirea. E setea după comuniune, după înfrățire. Dumnezeu ne îmbrățișează pe toți cu iubirea Lui cea nemărginită. Noi răspundem la iubirea lui Dumnezeu cu iubire față de El, Părintele nostru al tuturor. De asemenea, cine iubeste pe Dumnezeu, iubeste și pe aproapele său, și tot ceea ce există și viază, iubeste și poporul din care face parte și omenirea întreagă, după pilda lui Iisus Hristos, care s-a jertfit din iubire pentru toți.

De aici rezultă că iubirea pătrunde toate virtuțile, le însușește pe toate. Cel ce iubeste acela rodește prin credință, nădejde, bunătate, milostivire, smerenie, răbdare etc. (I Corinteni 13). Și „dacă ne iubim unul pe altul, Dumnezeu rămîne în noi și dragostea lui în noi este desăvîșită“ (I Ioan 4, 12). „Cine iubeste pe Dumnezeu, iubeste și pe fratele său“ (I Ioan 4, 21). Așadar, în iubire se concentrează toată viața noastră, căci iubire e Dumnezeu, iubire e omul, iubire e viața, iubire e Biserica, iubire e familia, iubire e societatea, iubire e patria. Iubirea e izvorul tuturor faptelor bune, tuturor virtuților, căci prin ea rodesc toate, prin ea sîntem creștini cu adevărat, sîntem oameni cu adevărat, și prin ea creștem din treaptă în treaptă, ne desăvîșim, tinzînd să ajungem la asemănare cu Iisus Hristos, cel ce iubire este și din iubire s-a jertfit pentru noi.

De altfel ne naștem din iubirea părinților, creștem prin iubirea celor din familia noastră și ne dezvoltăm prin iubirea cu care ne îmbrățișează societatea. În consecință și noi ne vom iubi părinții, familia, societatea etc.

Cu toate acestea, datorită înclinării spre păcat, pornirilor spre rău, unor influențe negative din afară, e posibil să cădem momentan sau pe timp mai îndelungat în patima urii, care înlătură iubirea și poate duce pînă la distrugerea sufletească și trupească a semenului nostru. Cărturarii și fariseii l-au urît pe Iisus și au mers cu ura lor pînă laucidere. Ei au urît și pe ucenicii lui Iisus și i-au prigonit (Ioan 15, 18—25; Faptele Apostolilor 7; 12).

Sfîntul Apostol Ioan scrie chiar că unii zic că iubesc pe Dumnezeu și totuși urăsc pe aproapele lor. Aceasta însă este împotriva iubirii. De aceea „dacă zice cineva: Iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște mincinos este, pentru că cel ce nu iubeste pe fratele său pe care îl vede, nu poate să iubească pe Dumnezeu pe care nu-l vede. Și această poruncă avem: Cine iubeste pe Dumnezeu, iubeste și pe fratele său“ (I Ioan 4, 20—21). Mîntuitorul ne spune: „Ați auzit că s-a zis: Să iubesti pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău. Iar eu vă zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvîntați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc, ca să fiți fiii Tatălui vostru celui din ceruri... Că dacă iubiți pe cei ce vă iubesc ce răsplată veți avea?...“ (Matei 5, 43—46). Iubirea este de la Dumnezeu, ura este de la „cel rău“. Iubirea ne adună spre zidire, ura spre distrugere. Iubirea întărește unitatea familiei, a Bisericii, a poporului, ura dezbină pe frați, pe părinți, Biserica, societatea, dă naștere la conflicte, împarte pe oameni în tabere vrăjmașe. Iubirea e ca lumina, ca zefirul. Ura e ca întunericul, ca vijelia care nimicește totul.

Se cuvine dar să urmăm iubirii și să înlăturăm ura, să ne luptăm clipă de clipă, zi de zi, an de an, pînă la sfîrșitul vieții, ca iubirea să crească mereu, să fie jertfelnică și roditoare în fapte bune — iar ispita urii ori de cîte ori ar apărea să fie alungată și înlocuită mereu cu iubirea, cu bunătatea, cu răbdarea, cu facerea de bine. Căci iubirea e atotbiruitoare. „În iubire nu este frică, și iubirea desăvîșită alungă frica.“ Și „dragostea este

de la Dumnezeu“, „căci Dumnezeu este iubire“. „Dacă ne iubim unul pe altul, Dumnezeu rămîne în noi“ (I Ioan 4, 18.7.8.12) și astfel noi pășim pe urmele lui Hristos, Cel ce este iubire dumnezeiască, iubire veșnică și atotziditoare.

„Să ne iubim unii pe alții ca într-un gînd să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfîntul Duh,

Învieria Domnului

(Urmare din pag. 1)

neschimbat Fiul adevărat al lui Dumnezeu, Iisus Hristos nu putea să fie ținut în moarte, care este plată a păcatului. Ci El a intrat în moarte de bună voie, fără a fi dator cu ea și numai din iubire pentru cei ce se găseau sub stăpînire moartii, ca să-i răscumpere și să le împărtășească viața. El, izvorul și stăpînul absolut al vieții, nu putea să rămînă în golul morții, ci, călcînd moartea, s-a ridicat în plinătatea vieții, minune care covîrșește toată mintea, săvîrșită de „dragostea lui Hristos cea mai presus de orice cunoștință“ (Efes. 10, 10).

Învieria este darul iubirii nemărginite a lui Dumnezeu (Ioan 3, 15—16), pentru ca biruința Fiului Său întrupat asupra morții să fie, în unire cu El, izbîndă a firii umane asupra stricăciunii, distrugerii și morții. De aceea Sfîntii Apostoli, Sfîntii Părinți și întreaga Biserică de totdeauna fac din vestirea adevărului Învierii miezul propovăduirii cuvîntului dumnezeiesc în lume, pentru ca aceasta „viață să aibă și mai mult să aibă“ (Ioan 10, 10).

Astfel este exprimată în cîteva cuvinte marea și necuprinsa de minte — nici omenescă și nici îngerească — lucrare dumnezeiască de mîntuire a lumii și de desăvîșire a acesteia.

Întrupîndu-se, Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om pentru ca firea omenescă să poată, în și prin El, să se elibereze de toată stricăciunea și de moarte și să-și asigure viața, fiind treptat străbătută și apoi umplută cu energia harului dumnezeiesc și astfel îndumnezeită în Hristos. Iar întrucît Fiul lui Dumnezeu nu s-a întrupat într-o anume persoană omenescă particulară, ca s-o mîntuiască numai pe aceea, ci în persoana Sa dumnezeiască a doua a Sfintei Treimi, a luat întreaga fire omenescă de totdeauna și de pretutindeni, astfel că El cuprinde tainic, rezumă sau recapitulează în Sine pe toți oamenii de totdeauna și de pretutindeni și pe toți îi împacă și-i unește duhovnicește în Sine cu Dumnezeu.

Mare taină este aceasta, ca să fim cu toții adunați în Iisus Hristos! Dar acesta este adevărul credinței noastre descoperit deplin în Hristos. Ne-o spune răsplatit cuvîntul Scripturii de Duhul Sfînt insuflat: Dumnezeu „ne-a înviat împreună cu Hristos... Și împreună cu El ne-a sculat și ne-a pus să ședem întru cele cerești, în Hristos Iisus“ (Efes. 2, 5—6). Prin întruparea Sa, Fiul lui Dumnezeu a înfăptuit o unitate tainică între El și întreaga omenire, astfel că El ne cuprinde în tot ceea ce face pentru lume, în patimă, în moarte, în înviere; jertfindu-se, El pe toți ne jertfește cu adevărat dar tainic Tatălui și, înviind El, pe toți ne înviază în chip tainic. Biserica, în cîntările de la diferite slujbe, mărturisește același lucru, anume că Iisus Hristos ne cuprinde în Sine duhovnicește, astfel că în chip tainic murim și înviem împreună cu El. „Că Mesia Iisus, cel ce este singur drept, în mijlocul tilharilor celor fără de lege răstignindu-se, dimpreună cu Sine a înălțat pe toți“ (Octoih, vineri, glas 8, canonul crucii, peasna 6, stihira 1): „Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase, astăzi mă scol împreună cu Tine, înviind Tu; împreună cu Tine m-am răstignit ieri, Însuși împreună mă preamărește, Mîntuitorule, întru împărăția Ta“ (Canonul Paștilor, peasna 3, stihira 2).

Fiul lui Dumnezeu întrupat, Dumnezeu-omul, jertfit, înviat și înălțat, s-a făcut izvor de viață nouă pentru tot omul. Viața noastră cea veche cu originea în Adam cel vechi este înnoită și îmbunătățită în Hristos, care este Adam cel nou. Din Hristos primim toți viața cea nouă, refăcută în El. Cu Hristos începe o omenire nouă, împăcată în El cu Dumnezeu. El, Iisus Hristos, este așadar începătorul acestei vieți noi bineplăcute lui Dumnezeu; El este „cel întii născut între mulți frați“ (Rom. 8, 29); El este fratele nostru cel mai mare; prin El sîntem adoptați de Dumnezeu, astfel că prin El am devenit toți fii adoptivi ai lui Dumnezeu.

Treimea cea de o ființă și nedespărțită.“ Să ne iubim unii pe alții ca într-un gînd și într-o lucrare să mărturisim atașamentul nostru nezdruincinat pentru Biserica strămoșească, pentru vrednicul nostru popor, pentru „pacea a toată lumea“ prin înfrățirea în dragoste a tuturor popoarelor. Să fim iubire, căci Dumnezeu-Tatăl, Iisus Hristos și Duhul Sfînt iubire este.

† NICOLAE

Mitropolitul Ardealului

Mîntuirea noastră personală, adică a fiecărui credincios în parte, nu este decît însușirea personală sau improprierea de către fiecare a mîntuirii deja săvîrșite de Iisus Hristos prin întruparea, moartea și Învieria Sa. Această trecere a mîntuirii din Iisus Hristos în credincioși, ceea ce înseamnă cîștigarea îndreptării, se petrece în Biserica, prin dumnezeiescul har, prin credință și fapte bune, fără de care se-nțelege că nu este mîntuire pentru noi; iar harul se împărtășește prin Sfintele Taine ale Bisericii.

Astfel, adică înaintînd cu vrednicie în Biserică pe drumul vieții arătat de Domnul și după rînduiala cea de Dumnezeu așezată a firii apropiindu-ne de moarte, nu sîntem stăpîniți de groaza unei intrări definitive în golul morții, ci cu încredere deplină că moartea este doar ușă spre viața cea veșnică. Avem încredințarea că după moarte vom învia spre viață fără de moarte prin Hristos care rămîne unit cu noi și noi cu El. Această încredințare neîndoielnică ne-a dat-o Domnul prin mărită Învieria Sa, după care s-a înălțat ca să ne pregătească loc acolo unde este El. „Merg să vă găsesc vouă loc (în casa Tatălui); iar de mă voi duce să vă găsesc vouă loc, iarăși voi veni și vă voi lua la mine, ca unde sînt eu să fiți și voi“ (Ioan 14, 2—3).

Așadar, în Învieria lui Iisus Hristos avem temei nezdruincabil al învierii noastre. „Hristos s-a sculat din morți, începătura învierii celor adormiți făcîndu-se. Căci de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om și învierea morților. Și precum întru Adam toți mor, așa întru Hristos toți vor învia“ (I Cor. 15, 20—22).

Învieria lui Hristos face cu puțință și desăvîșirea noastră. La înviere, trupul nostru se va asemăna cu trupul lui Iisus Hristos cel înviat. Așa cum bobul de grîu pus în pămînt putrezește ca să dea o nouă plantă aducătoare de rod, tot așa, cum ne spune Sf. Apostol Pavel, „ceea ce se seamănă nu înviază, de nu va muri“ (I Cor. 15, 36). „Așa este și cu învierea morților. Seamănă-se întru stricăciune, scula-se-va întru nesticăciune...; seamănă-se întru slăbiciune, sculase-va întru putere; seamănă-se trup pămîntesc, sculase-va trup duhovnicesc“ (I Cor. 15, 42—44).

Iar după înviere va fi judecata ultimă, la care vom da seama de chipul cum ne-am întrebunțat aici viața dăruită nouă de Dumnezeu. Atunci va fi „secerișul“ duhovnicesc (Matei 13, 40), „răscumpărarea noastră“ (Luca 21, 28), „a doua naștere a noastră“ (Matei 19, 28). „Și moartea nu va mai fi; nici plîngere, nici strigăt, nici durere nu vor mai fi; căci cele dintii au trecut“ (Apoc. 21, 4).

Învieria Domnului ne aduce lămuriri asupra vieții, morții, învierii și răsplătirii noastre. Dacă toate acestea sînt arătări către noi ale bunătății și iubirii lui Dumnezeu, datori sîntem ca după voia lui Dumnezeu să ne orînduim viața aceasta prin care trecem către cealaltă. Căci nu se poate ajunge la viața cea de dincolo împreună cu Hristos și cu Sfîntii, decît dacă în tot cursul acestei vieți am dat dovadă de statornică strădanie în bine, de propășire în virtute, de neîncetată înnoire a noastră și a vieții în societatea în care trăim. Vrednicia noastră se măsoară și se va măsura după faptele noastre (Matei 25, 40), după munca noastră pentru îmbunătățirea neîncetată a vieții, muncă pentru așezarea temeinică a dreptății și păcii în lume, pentru bună înțelegere și legături frățești între oameni ca oameni, între cei de aproape ca și între cei de departe, muncă ordonată și din toată inima, cu bucurie și însuflețire, plăcută și lui Dumnezeu și oamenilor, pentru progresul vieții noastre și materiale și spirituale, și a noastră personală și a poporului nostru, iar prin el a omenirii, pentru ca în cele mai de pe urmă să ajungem nu la învierea judecării ci la învierea vieții (Ioan 5, 29).

Pr. prof. Is. Todoran

INFORMAȚII

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului mulțumește călduros tuturor preoților și credincioșilor pentru felicitările trimise cu prilejul sfințelor sărbători ale Învierii Domnului și urează tuturor sănătate, pace, bucurie și mult spor în activitatea de slujire a Bisericii strămoșești și a scumpei noastre Patrii.

● În 15 ianuarie 1974, Ierarhii Mitropoliei Banatului: I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. S. Visarion, Episcopul Aradului, asistați de colaboratorii apropiați, s-au întrunit în prima ședință de sinod mitropolitan din anul 1974. Lucrările au fost prezidate de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului. Cu acest prilej s-a adoptat un plan comun de transpunere în practică a hotărârilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române privitoare la mai buna orientare a activității bisericești la nivelul centrelor eparhiale, protopopiatelor, parohiilor și mănăstirilor. De asemenea s-a căzut de acord asupra acordării unor distincții preoților merituoși.

● Duminică, 27 ianuarie 1974, a avut loc în catedrala mitropolitană din Iași hirotonia și instalarea noului Episcop-vicar al Mitropoliei Moldovei și Sucevei, P. S. Adrian Botoșăneanul. Slujba hirotoniei a fost săvârșită de I. P. S. Dr. Justin Moisescu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, P. S. Episcop Dr. Antonie Ploieșteanul, Vicar patriarhal — ca delegat al Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, și P. S. Eftimie Birlădeanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului și Hușilor. Au asistat P. S. Sa Petru Pleșca, Episcop titular romano-catolic, pr. prof. Dr. Eduard Ferentz, prorectorul Institutului teologic romano-catolic din același oraș, consilieri arhiepiscopali, stareți de mănăstiri, profesori de la Seminarul teologic din Mănăstirea Neamțu, protopopi, preoți și credincioși.

A fost de față de asemenea Dl. Gheorghe Nenciu, Vicepreședintele Departamentului Cultelor.

După hirotonie a vorbit I. P. S. Mitropolit Justin despre lucrarea arhierescă a episcopului și a dat îndrumări noului Episcop-vicar.

● În 23 ianuarie 1974 s-au împlinit 30 ani de la hirotonia întru arhiepiscop al P. S. Episcop Dr. Antim Nica, Episcop al Dunării de Jos.

P. S. Episcop Antim și-a făcut studiile în țară și în străinătate: Franța, Anglia, Liban, a condus cancelaria Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române timp de peste 20 ani, ca și departamentele: Relații externe bisericești, I. B. Ateliere și I. B. Tipografie și a fost Secretarul Sf. Sinod. Pe linie didactică a fost director de seminar și lector la catedra de Teologie practică a Facultății de Teologie din București.

P. S. Episcop Antim a însoțit deseori pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian în călătorii ecumenice peste hotare și a condus numeroase delegații ecumenice ale Bisericii noastre în vizită în alte țări din Europa, America și Asia.

● În 25 ianuarie 1974 s-au împlinit 25 ani de la înființarea Seminarului teologic de la Mofleni-Craiova.

La festivitățile care au avut loc cu prilejul acestui important eveniment din viața Seminarului craiovean au participat: I. P. S. Mitropolit Teoctist al Olteniei, P. S. Episcop Iosif al Râmnicului și Argeșului și P. S. Nestor Severineanul, Episcop-vicar al Mitropoliei Olteniei.

● Duminică, 27 ianuarie 1974, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului a vizitat credincioșii din Timișoara-Freidorf, săvârșind Sf. Liturghie în capela de aici. În cadrul dumnezeieștii slujbe a hirotonit diacon pe candidatul Romulus Popovici, numit preot la parohia Brebu, jud. Caraș-Severin.

După prezentarea raportului de activitate din partea parohului, pr. Alexandru Bălaș, I. P. S. Mitropolit Nicolae explică Evanghelia zilei și apreciază realizările împlinite în această parohie, îndemnând la noi realizări și urcuș spiritual, întocmai ca Zahau care s-a îndreptat după întâlnirea sa cu Domnul.

● În 30 ianuarie 1974, Sfinții Trei Ierarhi, P. S. Episcop Visarion al Aradului a făcut o vizită la reședința mitropolitană din Timișoara, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului.

În această zi la orele 10, Înălții Ierarhi au fost întâmpinați în pragul catedralei de un sobor de preoți și credincioși. Cuvînt de bun venit a rostit P. Cuv. arhimandrit Timotei Sevcicu, vicar eparhial, și dl. dr. Teodor Deju, membru al Consiliului arhiepiscopesc. Ierarhii Mitropoliei Banatului au săvârșit apoi Sf. Liturghie arhierescă.

La sfîrșitul slujbei, I. P. S. Mitropolit Nicolae a rostit un cuvînt în care a subliniat însemnătatea

vizitei P. S. Episcop Visarion, ca una ce oglindește unitatea de lucrare bisericească în cuprinsul aceleiași Mitropolii.

Răspunzînd, P. S. Episcop Visarion a mulțumit pentru primirea ce i s-a făcut la praznicul hramului catedralei și a subliniat că participarea sa o simte pusă sub semnul unității reprezentată de Sfinții Trei Ierarhi.

La reședința mitropolitană a avut loc apoi o masă în cadrul căreia I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. S. Episcop Visarion au rostit toasturi.

În după-amiaza zilei, Înălții Ierarhi au luat parte la sărbătorirea patronilor Seminarului teologic din Caransebeș.

Deschis printr-un cuvînt al C. pr. Ioan Teodorovici, directorul Seminarului, programul festiv în cinstea Sfinților Vasile cel Mare, Grigorie de Dumnezeu cuvîntătorul și Ioan Gură de Aur, a fost continuat cu o conferință a C. pr. profesor Dorel Pogan, apoi cu recitări și imnuri închinare Sfinților sărbătoriți, precum și cu lecturi din operele lor. La sfîrșit, Intâistătorii Eparhiilor Mitropoliei Banatului au apreciat munca desfășurată în cadrul școlii, dînd îndemnul convenit pentru sporirea continuă a roadelor ei.

În aceeași zi, la rugăciunea seriei, P. S. Episcop Visarion a vorbit elevilor despre Taina Preoției.

● Patronii Seminarului teologic special de la Curtea de Argeș Sf. Trei Ierarhi: Vasile, Grigorie și Ioan, au fost sărbătoriți în prezența P. S. Episcop Vasile al Oradiei, delegat al P. F. Părinte Patriarh Justinian, printr-un program, deschis de P. C. director I. Negruțiu.

Conferința festivă: „Însemnătatea preoției creștine după învățătura Sf. Trei Ierarhi” a fost susținută de P. Cuv. arhim. M. Gheorghescu, după care a urmat un reușit program artistic susținut de elevii Seminarului, sub conducerea C. pr. prof. V. Frangulea și dl. prof. I. Rizescu.

În încheiere a vorbit P. S. Episcop Vasile al Oradiei, care a împărtășit elevilor învățături și îndemnuri desprinse din frumusețea praznicului Sf. Trei Ierarhi.

● Între 1 și 4 februarie 1974, I. P. S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului a făcut o vizită în cuprinsul protopopiatului Sighetu Marmăreii.

Astfel, vineri, 1 februarie 1974, în drum spre Sighet, I. P. S. Sa s-a oprit în orașul Baia Mare, unde a fost întâmpinat de P. C. prot. Dr. Carol Pop.

În 2 februarie, „Întîmpinarea Domnului”, în parohia Oncești s-a săvârșit Sfînta Liturghie de către I. P. S. Arhiepiscop Teofil, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, între care: P. C. cons. A. Stanciu, P. C. prot. M. Opreșanu, C. pr. local E. Nedescu, care a fost distins cu acest prilej.

În cadrul Sf. Liturghii a fost hirotonit ca diacon teologul Gavril Roman. După masă în parohia ortodoxă ucraineană Rona de Sus s-a săvârșit vecernia. După vecernie, I. P. S. Sa a tîlcuit credincioșilor rugăciunea domnească: „Tatăl nostru”.

Tot în Rona de Sus, Duminică, 3 februarie a. c., I. P. S. Arhiepiscop Teofil a săvârșit Sfînta Liturghie arhierescă.

De la Rona de Sus, Înălțul Ierarh a plecat spre Rona de Jos, unde s-a săvârșit slujba vecerniei. După vecernie, I. P. S. Sa a vorbit credincioșilor despre „statornicia în credință”.

● Duminică, 3 februarie 1974, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului a vizitat parohia Timi-

șoara-Rona, cu care prilej a săvârșit Sfînta Liturghie. Cuvîntul Chiriarhului, care a tîlcuit Evanghelia zilei (Luca 18, 10—14), a pus în lumină urîtenia păcatului și frumusețea virtuții, ca o luare aminte la începutul perioadei Triodului.

O prezentare a situației parohiei a făcut C. pr. Cornel Crăciunescu.

● Din încredințarea I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului Duminică, 3 februarie 1974, P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanul a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în parohia Obreja, prot. Aiud, fiind întâmpinat de P. C. prot. L. Silveșan.

În cadrul Sf. Liturghii a fost hirotonit întru diacon tînrul teolog D. Stan.

La priceasnă a predicat P. C. pr. prof. D. Abrudan, iar la sfîrșitul Sf. Liturghii a vorbit P. C. vicar Tr. Belășcu, după care a luat cuvîntul P. S. Episcop-vicar Emilian, care a zăbovit cu deosebire asupra credinței lucrătoare prin fapte bune.

În după-amiaza aceleiași zile, P. S. Sa a poposit în parohia Mihalț (prot. Aiud), unde s-a săvârșit slujba vecerniei, cu care prilej a vorbit C. pr. I. Barna, parohul local, P. C. vicar Tr. Belășcu, iar la sfîrșit P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanul, care a arătat mijloacele de colaborare între ierarhi și credincioși.

● Între 4—9 februarie, au avut loc la Iași cursurile anuale cu îndrumătorii de muzee de la mănăstirile și bisericile — monumente istorice — din cuprinsul Mitropoliei Moldovei și Sucevei. Aceleași cursuri au avut loc și la Craiova, între 19—22 ianuarie 1974, pentru perfecționarea ghizilor de la monumentele religioase din Mitropolia Olteniei.

● Duminică, 10 februarie 1974, P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanul a săvârșit, din încredințarea I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, Sf. Liturghie arhierescă la parohia Agnita, prot. Mediaș, fiind întâmpinat de P. C. prot. P. Boeriu (Mediaș). Răspunsurile au fost date de un grup de studenți teologi, sub conducerea P. C. prof. Gh. Șoima.

În cadrul Sf. Liturghii au fost hirotoniți: Paul Dumitru întru diacon și D. Stan întru preot pentru parohia Mihalț, prot. Aiud.

La priceasnă a predicat P. C. pr. F. Costea, secretar eparhial, iar la sfîrșit C. pr. Gh. Bordenan, după care a vorbit P. S. Episcop-vicar Emilian. P. S. Sa a dezvoltat textul din Epistola I-a către Corinteni a Sf. Apostol Pavel: „Și acum rămîn acestea trei: Credința, nădejdea și dragostea.” La agapa care a urmat au vorbit între alții: dl. Auner Richard, prim-pastor al bisericii ev. C. A. din Agnita, C. pr. S. Săsăujan ș. a.

● În zilele de 15—17 februarie 1974 Centrul arhiepiscopesc Sibiu a fost vizitat de arhimandritul Daniel Gelsi, monsenior Dr. Egon Kapellari și Wieser Wolfgang — toți de la Universitatea din Graz (Austria), fiind primiți și avînd convorbiri cu I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanul.

Oaspeții au asistat la vecernia urmată de acatist în Catedrala mitropolitană din Sibiu, au vizitat Biblioteca Mitropoliei și Capela Institutului Teologic, colecția de icoane pe sticlă de la Sibiel, Muzeul Brukenthal, biserica romano-catolică din centrul orașului.

Duminică, 17 februarie 1974, oaspeții au asistat la Sf. Liturghie în catedrala mitropolitană, rămînd adînc impresionați de cele văzute și auzite aici, cu deosebire de modul în care corul a executat cîntările de la sf. slujbă.

Sfînta Taină a Preoției (I)

Sf. Taină a Preoției este lucrarea sfîntă văzută, întemeiată de Mîntuitorul, în care — prin rugăciune și punerea mîinilor episcopului — se împărtășește Darul cel nevăzut al Sf. Duh, cores-punzător unuia din cele trei grade ierarhice.

Din Sf. Scriptură rezultă adevărul că Preoția este o Taină instituită de Mîntuitorul, care constă în punerea mîinilor și invocarea Darului nevăzut al Sf. Duh. De la cuvîntul grecesc „hirotoneo” îi vine numele de Hirotonie.

Că Preoția este o Taină, adică o lucrare sfîntă văzută, prin care se împărtășește un dar special, rezultă din îndemnul dat de Sfîntul Apostol Pavel lui Timotei, pe care îl așezase în Efes ca episcop: „Nu fii nepăsător față de harul care este întru tine, care ți s-a dat prin proorocie, cu punerea mîinilor preoției” (I Tim. 4, 14). Aceluiași ucenic îi adresează cuvintele: „Te îndemn să ții aprins harul lui Dumnezeu, cel ce este în tine, prin punerea mîinilor mele” (II Tim. 1, 6).

Cu privire la așezarea primilor diaconi, Sf. Scriptură ne informează: „Și rugîndu-se și-au pus mîinile peste ei” (F. Ap. 6, 6), de unde rezultă că chiar și în gradul ei cel mai mic, acela al diaconiei, Preoția este un dar special care se împărtășește printr-o Sf. Taină.

Preoții erau așezați pe la diferite biserici de către Sfîntul Apostol Pavel împreună cu Barnaba prin Hirotonie: „Și hirotonindu-le preoți în fiecare biserică, rugîndu-se cu postiri, i-au încredințat pe ei Domnului în care crezuseră” (F. Ap. 14, 23). După cum vedem, și aici este vorba despre „punerea mîinilor”, adică de o lucrare sfîntă văzută.

Este adevărat: în toate aceste locuri nu se spune că punerea mîinilor, împreună cu rugăciune, care constituie partea externă a Sfîntei Taine a Hirotoniei, a fost orînduită de Domnul nostru Iisus Hristos. Dar însuși faptul că prin aceste mijloace se comunică astfel de daruri, ne îndreptățește să

(Continuare în pag. 4)

II. Sf. canoane în viața Bisericii

Alcătuirea canoanelor în Biserică

În baza dreptului divin și a puterii primite de la Mântuitorul Iisus Hristos, Biserica a procedat, din primii ani ai existenței sale, la emiterea unor hotărâri, care să asigure ordinea în comunitățile creștine și să păzească dreapta credință în fața unor acțiuni ostile, care ar fi putut periclita exercitarea, în mod normal, a noului cult.

Cum proceda Biserica în această acțiune?

Faptele Apostolilor ne informează că toate hotărârile, privitoare la viața bisericească, erau luate de către soborul sau adunarea Sf. Apostoli. Așa a avut loc alegerea lui Matia în apostolat, în locul lui Iuda Iscarioteanul (F. Ap. 1, 13—26) alegerea celor 7 diaconi (F. Ap. 6, 5—6) și hotărârea Sinodului Apostolic din Ierusalim, referitoare la neobligativitatea Legii vechi pentru creștinii proveniți dintre neevrei (F. Ap. 15). Rațiunea pentru care s-a procedat astfel era faptul că Mântuitorul a investit cu putere harică și cu autoritatea slujirii nu pe unul singur, ci pe toți Sf. Apostoli (Ioan 20, 22—23; Luca 24, 49; Marcu 16, 15; Matei 28, 19), iar în ziua Cincizecimii a fost trimis Duhul Sfânt peste „toți Apostolii adunați la un loc” (F. Ap. 2, 1—2). De aceea și hotărârile lor, Sf. Apostoli le luau împreună și în numele Duhului Sfânt, folosindu-se de formula: „Păru-tu-s-a Duhului Sfânt și nouă” (F. Ap. 15, 28) și bazându-se pe cuvintele Mântuitorului „Cel ce vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă și cel ce se leapădă de voi, de mine se leapădă” (Luca 10, 16; Ioan 13, 20 și paralelele). Acest principiu al sinodalității în cărmuirea Bisericii a fost ținut cu strictețe, atât în epoca apostolică, cât și în cele următoare, păstrându-se neștirbit, în Biserica Ortodoxă, pînă în zilele noastre.

Hotărârile Bisericii luate de către organele sale conducătoare, adică sinoadele, au primit denumirea de canoane, de la cuvîntul grecesc „Canon”, care însemnează dreptar, adică o unealtă folosită pentru lustruirea pietrii, a zidului sau a lemnului, cu ajutorul căreia se îndreaptă ceea ce este strîmb, se nivelează asperitățile dîndu-se obiectului respectiv o formă regulată.

În înțeles bisericesc, canonul este o lege dată de Biserică, prin autoritatea sa competentă, cu scopul asigurării unei bune rînduiri a treburilor bisericești, atât în privința credinței și a cultului, cât și în privința moralei și a disciplinei, astfel ca nimic să nu fie în dezordine, cum se exprimă Sf. Atanasie cel Mare.

Pentru ca o dispoziție bisericească să devină canon sînt necesare următoarele condiții:

a) Dispoziția să se întemeieze pe Sf. Scriptură sau pe Sf. Tradiție; b) Să fie primită de întreaga Biserică și c) Să fie dată de un organ competent al Bisericii, adică Sinodul sau să fie recunoscută și aprobată de un Sinod ecumenic.

Sf. Apostoli n-au scris toate dispozițiile și învățăturile primite de la Mântuitorul. Ei le împărțeau prin viu grai comunităților creștine (Ioan 21, 25; F. Ap. 16, 4; II Petru 3, 2; I Ioan 2, 24; II Ioan 1, 12 etc.), scriindu-le numai atunci cînd se ivea trebuința de a rezolva o anumită situație specială, sau pentru a lămuri anumite probleme mai grele, sau controversate, ori atunci cînd nu puteau vizita personal o obște bisericească.

Aceste învățături și îndrumări ale Sf. Apostoli s-au transmis urmașilor lor, spre a fi aplicate în cărmuirea Bisericii la situații corespunzătoare. Către sfîrșitul secolului III, începutul sec. IV, ele au fost adunate și scrise de un creștin evlavios, probabil o persoană care avea răspundere în cărmuirea unei unități bisericești, și denumite: „Canoane apostolice”, spre a se arăta originea lor. Ele sînt amintite sub acest nume de către Sf. Părinți: Atanasie cel Mare, Vasile cel Mare, de Sf. Părinți ai Sinodului I ecumenic și de istoricul bisericesc Eusebiu din Cezareea. Toate celelalte sinoade ecumenice le-au recunoscut valoarea și tradiția apostolică, pentru motivul că ele exprimă în conținutul lor învățătura cuprinsă în cărțile canonice ale Sf. Scripturi și, în al doilea rînd, datorită faptului că dispozițiile lor corespund întru totul practicii bisericești, ce ni se înfățișează în scrierile ucenicilor și urmașilor Sf. Apostoli. Numărul canoanelor apostolice este de 85.

Biserica a trebuit să formuleze însă și alte canoane sau legi bisericești, cum le mai putem spune, spre a face față numeroaselor probleme, care s-au ivit în decursul primelor opt secole după Hristos. În scopul condamnării diferitelor erezii — rătăciri

în credință — Biserica a convocat șapte sinoade numite ecumenice, fiindcă la ele au luat parte reprezentanți ai tuturor Bisericilor locale și în lucrările lor s-au precizat învățăturile de credință, rînduiri de cult, disciplina și alte probleme referitoare la întreaga Biserică.

Aceste sinoade ecumenice sînt:

1. Sinodul de la Niceea, ținut în anul 325, a emis 20 de canoane.
2. Sinodul din Constantinopol, în anul 381, a dat 7 canoane.
3. Sinodul din Efes, în anul 431, a dat 8 canoane.
4. Sinodul din Calcedon, în anul 451, a dat 30 canoane.
- 5—6. Sinodul quini-sext, din Constantinopol, numit și sinodul trulan, din anii 691—692, a emis 102 canoane.
7. Sinodul de la Niceea, din anul 787, a dat 22 canoane.

Sinoadele au fost autorități reprezentative ale Bisericii și cele mai competente foruri de a interpreta Sf. Scriptură și Sf. Tradiție apostolică. La lucrările lor au luat parte Sf. Părinți cu o vastă cultură teologică, ca de pildă Sf. Atanasie cel Mare, Sf. Vasile cel Mare, Sf. Timotei al Alexandriei, Sf. Grigorie de Nissa ș. a.

În afară de canoanele apostolice și cele ale sinoadelor ecumenice, Biserica a primit un număr

de canoane, emise de zece sinoade locale, ținute în diferite localități, între anii 314—879, care prezintă un interes general pentru întreaga Biserică și care au fost aprobate de sinoadele ecumenice și de consensul întregii Biserici.

Pentru aceleași motive, au fost aprobate de către sinoadele ecumenice și un mare număr de canoane date de 13 dintre Sf. Părinți (Dionisie al Alexandriei, Grigorie al Neocezareei, Petru al Alexandriei, Atanasie cel Mare, Vasile cel Mare, Timotei al Alexandriei, Grigorie Teologul, Amfilohie din Iconiu, Grigorie de Nissa, Teofil al Alexandriei, Ciril al Ierusalimului, Ghenadie al Constantinopolului și Tarasie al Constantinopolului, în care găsim rînduiri cu caracter moral, duhovnicesc, liturgic, chestiuni privitoare la mărturisire, la judecata în scaunul spovedaniei și alte lucruri practice.

Canoanelor li s-a zis „sfinte”, datorită faptului că ele au fost formulate sau aprobate de Biserică, care are însușirea de a fi sfîntă și este călăuzită de Duhul Sfînt. În al doilea rînd, canoanele reglementează viața bisericească pe baza principiilor cuprinse în Sf. Scriptură, principii inspirate tot de Duhul Sfînt.

În sfîrșit scopul urmărit de sf. canoane este cel al păstrării dreptei credințe și îndrumarea vieții bisericești în cadrul bunelor rînduiri morale, care să sprijine activitatea societății omenești în duhul iubirii, al păcii, al dreptății etc.

Statornicirea acestor rînduiri în viața pămîntescă contribuie și la agonisirea vredniciei pentru Împărăția lui Dumnezeu (Matei 6, 33; Efes, cap. 5 și 6).

Pr. Mihail Colotelo

Sfînta Taină a Preoției (I)

(Urmare din pag. 3)

le reducem la Mântuitorul, după porunca căruia Sfîntii Apostoli îndeplinesc cele privitoare la Împărăția lui Dumnezeu. De altfel, aceasta o arată și Sfînta Scriptură, care spune despre preoții din Efes: „Duhul Sfînt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu” (F. Ap. 20, 28).

Harul dumnezeiesc împărțit prin Sfînta Taină a Hirotoniei este puterea duhovnicească de a împlini datoriile preoțești, la care se adaugă — în cazul celui ce preoțește cu vrednicie — un ajutor special din partea lui Dumnezeu, datorită căruia preotul împlinește în chip bine plăcut lui Dumnezeu serviciile liturgice și duce o viață corespunzătoare chemării lui. Acest dar se acordă diaconului, preotului și episcopului în măsură diferită, adică corespunzător cu sarcinile legate de chemarea fiecăruia în parte.

Astfel, acest har împărțese puterea de a învăța. Ceea ce rezultă din înseși cuvintele Mântuitorului: „Mergînd, învățați toate neamurile, ... învățîndu-le să păzească toate cîte v-am poruncit vouă” (Matei 28, 19—20); vezi și Luca 9, 20; 10, 9 ș. a.).

Totodată, acest har special al Sfîntei Taine a Hirotoniei împărțese capacitatea de a săvîrși Sfîntele Taine, ceea ce se desprinde cu claritate din cuvintele Sfîntului Apostol Pavel: „Așa să ne socotească pe noi fiecare om: ca slujitori ai lui Hristos și ca iconomi ai tainelor lui Dumnezeu” (I Cor. 4, 1; vezi și Matei 28, 19; Ioan 20, 22—23; Iacov 5, 14 ș. a.).

De asemenea, acest har special al Preoției dă capacitatea de a păstori, adică de a conduce la limanul mîntuirii și al fericirii. Ceea ce rezultă din cuvintele Mîntuitorului: „Cel ce vă ascultă pe voi pe mine mă ascultă și cel ce se leapădă de voi se leapădă de mine; iar cel ce se leapădă de mine se leapădă de Cel ce m-a trimis pe mine” (Luca 10, 16). În temeiul acestei capacități, Sfîntul Apostol Pavel scrie: „Și gata sîntem să pedepsim toată neascultarea, atunci cînd supunerea voastră va fi deplină” (II Cor. 10, 6; vezi și II Cor. 7, 12; 2, 9; I Cor. cap. 5 ș. a.).

Această întreită capacitate, mijlocită de harul special al Sfîntei Taine a Hirotoniei, constituie drepturi și îndatoriri în același timp, pentru că drepturile sînt un corolar al îndatoririlor.

Din împlinirea întreitei îndatoriri preoțești, rezultă dreptul preoților de a fi întreținuți de credincioși (Luca 10, 7; Matei 10, 10; I Cor. 9, 7—14; Gal. 6, 6) și de a li se acorda o cinste deosebită (Evr. 13, 17; I Tes. 5, 12—13; I Tim. 5, 17).

Harul acordat de Sfînta Taină a Hirotoniei îl așază pe cel ce a primit această Sfîntă Taină într-o stare deosebită de cea a mirenilor. Această deosebire rezultă din cuvintele Sfîntului Apostol

Pavel adresate episcopilor și preoților din părțile Efesului: „Luați aminte de voi înșivă și de toată turma, întru care Duhul Sfînt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu, pe care a cîștigat-o cu însuși sîngele său” (F. Ap. 20, 28). Nu oricine poate fi preot, ci numai credinciosul care are acest dar de la Dumnezeu avînd pregătirea corespunzătoare. Căci preoția este o chemare și o slujbă specială: „Și nimeni nu-și ia singur cinstea aceasta, ci dacă este chemat de Dumnezeu, după cum și Aaron” (Evr. 5, 4). După ce arată că fiecare credincios poate avea de la Dumnezeu numai un anumit dar (I Cor. 12, 28—29), Sfîntul Apostol Pavel întreabă: „Și cum vor propovădui, de nu se vor trimite?” (Rom. 10, 15). De unde rezultă că Preoția presupune un dar special.

Preoția are trei (3) grade sau trepte de origine divină:

1. *Episcopii*, gradul cel mai înalt al Preoției, urmași ai Sfîntilor Apostoli. Sfînta Scriptură îi numește pe episcopi și simplu „presbiteri”, iar pe presbiteri îi numește și „episcopi” (Tit 1, 5—9). Episcopul hirotoneste și așază preoți și diaconi și conduce turma din eparhia sa (I Tim. 3, 1—7; 5, 22; 3, 8—10; II Tim. 4, 2).

2. *Presbiterii* (preoții), numiți și ei uneori „episcopi” (F. Ap. 20, 28), au aceeași slujbă ca și episcopii: de a învăța (I Tim. 5, 17; Tit 1, 9), de a săvîrși Sf. Taine (Iacov 5, 14) afară de Sf. Taină a Preoției și de a conduce (I Tim. 3, 5; Tit 1, 9; I Petru 5, 2).

3. *Diaconii*, urmași ai primilor șapte diaconi (F. Ap. 6, 1—6), dețin o slujbă preoțească de grad mai mic. Ea constă în a ajuta pe Apostoli, Episcopi și preoți (F. Ap. 6, 1—4). Avînd Preoție, ei sînt numiți alături de episcopi și presbiteri (Filip. 1, 1; I Tim. 3, 1—12).

După Sf. Scriptură, Sf. Părinți, legislația și practica bisericească, săvîrșitorii Tainei acesteia pot fi numai urmașii Sf. Apostoli, episcopii, dacă au succesiune apostolică, adică dacă au darul Preoției în gradul cel mai mare și în chip neîntrerupt de la Sf. Apostoli. Sf. Scriptură ne relatează că numai Apostolii și episcopii au hirotonit și așezat episcopi, preoți și diaconi. De ex.: Sf. Apostoli au hirotonit și așezat pe cei șapte diaconi, Sf. Apostol Pavel a hirotonit și așezat pe episcopii Tit și Timotei și o seamă de preoți (I Tim. 4, 14; II Tim. 1, 6; F. Ap. 14, 23), iar Tit și Timotei au hirotonit și așezat preoți și diaconi (I Tim. 5, 22; 3, 1—10; Tit 1, 5—9) ș. a. m. d.

În concluzie finală, putem spune că Sfînta Taină a Preoției are temeiuri puternice și clare în Sf. Scriptură. Drept aceea, cel ce vrea să fie purtător cu vrednicie al Preoției trebuie să pună în slujba ei toate darurile credinței, pietății și culturii!

C. Sirbu